

17.2.2020

Norrbottnen lääninhallitus

PAJALAN KUNNAN LUPAHAKEMUS UUDEN JÄTEVESIPUHDISTAMON RAKENTAMISEKSI PAJALAAN

Viitaten Norrbottenin lääninhallituksen lausuntopyyntöön 2020-01-20 diaarinumero 551-9471-2019 2521-02, Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio esittää seuraavan lausunnon:

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio on jo aikaisemmin käsitellyt asiaa Pajalan kunnalle 10.8. antamassaan lausunnossa, joka koski Pajalan kunnan jätevedenpuhdistamon ympäristölupahakemuksen neuvotteluasiakirjaa (liite 1). Pajalan kunnan jätevesipuhdistamo on rakennettu 1970-luvulla, joten se on jo saavuttanut elinkaarensa lopun. Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio pitää hyvänä kunnan päätöstä rakentaa uusi ja moderni puhdistamo yhdyskuntajätevesille ja yhdyskuntalietteille.

Puhdistamo mitoitetaan asukasvastineluvulle (AVL) 5 000 ja käsittää mekaanisen, biologisen ja kemiallisen puhdistuksen sekä lietteen käsittelyn, jotta se täyttää voimassa olevien lakien mukaiset puhdistamista koskevat vaatimukset. 5 000 AVL:lle mitoitettussa puhdistamossa on huomioitu myös tuleva väestönkasvu. Uusi puhdistamo sijoitetaan nykyisen puhdistamon yhteyteen. Nykyisen puhdistamon toiminta perustuu lupaan, jonka on myöntänyt 28.10.1998 Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio ympäristönsuojelulain mukaisesti.

Lupaehdot vaativat fosforin prosentuaalista vähentämistä (90 %) ja orgaanisen materiaalin vähentämistä BOD-päästöinä mitattuna (60 %). Fosforille on määritetty myös lähtöpitoisuuden raja-arvo: 0,5 mg/l. Raja-arvo koskee kokonaisfosforia laskennallisena keskiarvona kalenterivuotta kohti.

Hakemuksessa esitetään, että COD (Cr-) ja BOD7 lupaehdot määräytyvät Luonnonsuojeluviraston (NFS 2016;6) esittämien vähimmäisvaatimusten mukaisesti. Puhdistetun jäteveden kokonaisfosforipitoisuudeksi hakemuksessa esitetään 0,5 mg/l kalenterivuoden keskiarvoksi laskettuna. Tähän liittyen suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio esittää, että **laitokselle määrättäisiin myös 90% fosforireduktio** kuten nykyisin voimassaolevassa luvassakin on. Fosforireduktion määrääminen on erityisen tärkeää laitoksille, joissa hulevesien osuus laitokselle tulevan veden virtaamasta on ajoittain erittäin suuri.

Muilta osin Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio pitää hanketta ja siitä esitettyä lupahakemusta hyvänä ja asiallisena.

Timo Jokelainen
puheenjohtaja

Johan Antti
varapuheenjohtaja

Kari Kinnunen
va. sihteeri

Liite 1.

Pajalan kunta
[kommun\(at\)pajala.se](mailto:kommun(at)pajala.se)

KÄÄNNÖS

10.5.2019

Pajalan jätevedenpuhdistamon neuvotteluasiakirja 2019-04-05, tunniste 753603

LAUSUNTO, PAJALAN JÄTEVEDENPUHDISTAMON YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUKSEN NEUVOTTELUASIAKIRJA

Käsiteltävä asia: Pajalaan suunnitellaan uutta jätevedenpuhdistamo, joka on Ruotsin ympäristöviranomaisen Naturvårdsverketin jätevesien puhdistusta ja valvontaa koskevien määräysten (NFS 2016:6) mukainen. Pajalan kunta suunnittelee tämän johdosta ympäristölainsäädännön 9 luvun mukaisen luvan hakemista jätevesien käsittelylle. Puhdistamossa tullaan käsittelemään Pajalan taajaman jätevesiä.

Nykyinen puhdistamo toimii tällä hetkellä 28.10.1998 myönnetyn luvan perusteella, jossa BOD7-päästöjen vähentämisvaatimus on alhaisempi kuin NFS 2016:6:n vaatimukset. Nykyinen puhdistamo on rakennettu 1970-luvulla, mikä tarkoittaa sitä, että peruskorjaustarve on suhteellisen suuri.

Suunniteltu puhdistamo käsittelee Pajalan taajaman jätevesiä sekä puhdistamon ja yksityisten kaivojen liettä. Puhdistamo mitoitetaan asukasvastineluvulle (AVL) 5 000 ja käsittää mekaanisen, biologisen ja kemiallisen puhdistuksen sekä lietteen käsittelyn, jotta se täyttää voimassa olevien lakien mukaiset puhdistamista koskevat vaatimukset. 5 000 AVL:lle mitoitettussa puhdistamossa on huomioitu myös tuleva väestönkasvu. Uusi puhdistamo sijoitetaan nykyisen puhdistamon yhteyteen.

Ympäristölainsäädännön 6 luvun 24 pykälän mukaista selvitysneuvottelua ei ole toteutettu, koska toiminnalla oletetaan automaattisesti olevan ympäristöarviointiasetuksen (2017:966) 6

pykälän 1 kohdan mukaisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia. Lausuntopyyntönä ollut neuvotteluasiakirja muodostaa siten pohjan rajaamisneuvottelulle.

Nykyisen puhdistamon toiminta perustuu lupaan, jonka on myöntänyt 28.10.1998 Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio ympäristönsuojelulain mukaisesti. Kunnan olisi pitänyt pyytää luvan uudistamista Suomalais-ruotsalaiselta rajajokikomisioilta sen umpeutuessa 2001, mutta tätä ei tapahtunut. Siksi toimintaa harjoitetaan edelleen vuoden 1998 luvan perusteella. Nykyinen lupa vaatii fosforin prosentuaalista vähentämistä (90 %) ja orgaanisen materiaalin vähentämistä BOD-päästöinä mitattuna (60 %). Myös fosforille on määritetty lähtöpitoisuuden raja-arvo: 0,5 mg/l. Raja-arvo koskee kokonaisfosforia laskennallisena keskiarvona kalenterivuotta kohti.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio kiittää lausuntopyyntöä ja esittää seuraavat näkökohdat:

Komissio korostaa sitä, että toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon ennakoitun ilmastonmuutoksen tuomat vaikutukset mm. sääoloihin ja sadantaan Arktiksessa ja Norrbottenin läänissä suuren luonnontilaisen vesistön ja rajajoen läheisyydessä. Norrbottenin lääninhallitus on tuottanut raportit ilmastonmuutoksesta ja sopeutumistoimista läänissä (2016 ja 2017) sekä rankkasademallinnuksen Pajalan taajamasta (2015).

Suunnittelussa olisi syytä kartoittaa myös ilmeisesti pääosin 1950-60-luvulla rakennetun jätevesiverkoston kunto vuotovesien hallinnan ja mahdollisten korjaustarpeiden tunnistamisessa suhteessa puhdistusvaatimuksiin tulevassa ympäristöluvassa.

Keskusteltuaan Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edustajan kanssa viestittää komissio ELY-keskuksen pyynnön olla mukana ympäristölupamenettelyssä tulevissa vaiheissa. ELY-keskus ehdottaa kokousta Pajalan kunnan ja puhdistamon edustajien kanssa pikapuoliin tietojen vaihtamiseksi hankkeesta, puhdistustekniikasta ja puhdistusvaatimuksista ym. rajan yli. Komissio kannattaa lämpimästi kyseistä aloitetta ja kannustaa Pajalan kuntaa järjestämään kokouksen ELY-keskuksen kanssa yhteistyössä Rajajokikomission kanssa. Komission tehtävänä on mm. edistää ja kehittää yhteistoimintaa ja yhteistyötä Ruotsin ja Suomen välillä.

Komission näkemys on, että neuvotteluasiakirja sisältää pääosin oleelliset tiedot hankkeesta tässä ympäristölupamenettelyn vaiheessa. Komissio kuitenkin ehdottaa, että rajajokisopimus, joka ohjeistaa prosesseja, joilla on rajanylittäviä vaikutuksia, mainitaan lupa-asiakirjoissa (Ruotsissa laki rajajokisopimuksesta 2010:897, artiklat 15-22).

Johan Antti
puheenjohtaja

Timo Jokelainen
varapuheenjohtaja

Virve Sallialmi
sihteeri

TIEDOKSI Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Norrbottenin lääninhallitus